

PRVI PUT JAVNO PREDSTAVLJENA INICIJATIVA ZA OSNIVANJE REGIONALNE KOMISIJE ZA UTVRĐIVANJE ČINJENICA O RATNIM ZLOČINIMA

Hoće li Vukovar biti glavni grad komisije?

● Ne kazne li se naručitelji i počinitelji ratnih zločina, neće biti ni pomirbe

Piše Milan Paun
milan.paun@hrv.hr

Teršelić, predstavnica zagrebačke Documente, centra za suočavanje s prošlošću, Nataša Kandić, direktorica beogradske Fondacije za humanitarno pravo, Katarina Krahota iz Centra za mir, nenasilje i ljudska prava iz Osijeka te Florence Hartmann, bivša glasnogovornica Haaškoga suda.

- Sudovi u Hrvatskoj godišnje procesuiraju 25-30 zločina što je presporo. Haaški je sud pred zat-

varanjem. Ovakvim radom sudovima će trebati sto godina da kazne počinitelje, a svaki ratni zločin treba procesuirati jer žrtve to zaslužuju. Zato nam treba komisija koja bi pomogla sudovima - kaže Vesna Teršelić koja na naše pitanje o potrebi regionalne suradnje kaže da žrtve i počinitelji najčešće nisu u istim državama pa bi suradnja država bila poželjna što se vidi i u sporom procesu suđenja u Beogradu za žrtve na

Ovčari i Lovasu. Pripreme za ovu inicijativu trajale su dvije godine, a komisija bi prikupljala dokumente i informacije te tražila svjedoke, a potom državnim odvjetništvima predavala na procesuiranje.

Hrvatska najviše učinila na procesuiranju ratnih zločinaca

Nataša Kandić na skupu je rekla da se glas žrtava ne čuje dovoljno što je Vukovarcima dobro poznato, a suđenja traju sporo. Do sada je ukupno osuđeno oko 250 zločinaca, a ovakvim tempom do 2020. moglo bi biti osuđeno 1.200 neposrednih počinitelja. Ona smatra da je broj počinitelja daleko veći. Za presudu Haaškoga tribunala rekla je da krivicu za počinjenje zločina ratnih zločina na Ovčari prenosi na onu skupinu kojoj se sada sud u Beogradu.

- Na osnovu ovih suđenja ne možemo dobiti jasnu sliku što se događalo u ratu, a tu smo istinu dužni svojim potencijalima kako bi mogli živjeti u miru. Komisija može pomoći u traganju za istinom - rekla je Kandić. Na skupu su bili i predstavnici županijskih udruga proisteklih iz Domovinskoga rata, a Slavka Jurić, predsjednik vukovarske koordinacije, zanimalo je gdje će biti sjedište komisije te se oštro suprotstavio zamisli da to bude u Vukovaru. Kandić je odgovorila da će komisija trebati sjedište, ali da do sada nije bilo razgovora o tom mjestu, niti je ono određeno. U Hrvatskoj, koja je u regiji najviše učinila na procesuiranju ratnih zločinaca, podnesene su kaznene prijave protiv 703 počinitelja, a sudskim procesima i predistražnim radnjama nije obrađena ni polovica njih. Hrvatska još traga za 1.066 nestalih osoba u Domovinskom ratu te još 800 osoba nestalih u vrijeme Oluje 1995. U ratovima na području bivše Jugoslavije prema procjenama poginulo je i nestalo oko 120.000 ljudi.

VUKOVARSKE MAJKE

Do istine o nestalima na bilo koji način

Mirko Kovačić, član izvršnog odbora udruge Vukovarske majke, rekao je kako je ova inicijativa za osnivanje komisije vrlo korisna. - Ovim činom zaokružen je i ojačan lanac međusobne suradnje, u zajedničkom je cilju što brže rješavanje pitanja nestalih osoba, a ova inicijativa u tome uvelike pomaže - rekao je Kovačić. Na naše pitanje očekuje li probleme u osnivanju, Kovačić je pojasnio kako su u svakom poslu problemi neizbježni i očekuje otpor od nekih udruga, ali je i poručio da smo sa svakom inicijativom korak bliže u utvrđivanju činjenica o poginulim i nestalim braniteljima, civilima i drugim žrtvama ratova na Balkanu. Sa svim iznesenim činjenicama složio se i Ivan Pšenica iz Saveza udruga obitelji nestalih i zatočenih hrvatskih branitelja koji je rekao da sve inicijative koje idu tragom otkrivanja sudbine poginulih i nestalih u udruzi pozdravljaju, pa tako i ovu. - Važno je govoriti o problemu nestalih osoba jer se nakon 17 godina sve manje o tome govori - zaključio je Pšenica te dodao da je svjestan činjenice da inicijativa ne može riješiti problem nestalih, ali može utjecati na institucije u državama koje mogu riješiti. - Iako su neke braniteljske udruge izrazile negodovanje povodom inicijative, koje imaju drugačiji status od udruga obitelji koje još tragaju za svojim najmilijima, ne smije se zamjeriti obiteljima koje na bilo koji način i bilo gdje pokušavaju riješiti one probleme koje institucije na državnoj razini još nisu riješile - poručio je Pšenica. Regionalna komisija za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima tjedan dana kasnije osnovana je na sastanku u Prištini te ju očekuje puno posla jer je u ratovima na prostoru bivše Jugoslavije poginulo i nestalo oko 120.000 ljudi, od čega se traga za još 17.000.

R. Rac